

Drift av spillemiddelfinansierte anlegg – konsekvenser og betydning

Fagdirektør Åsmund Berge
15. mars 2017

GRUNNLEGGENDE BEGREPER i spillemiddelordningen/-bestemmelsene - sondringer

- **Eierskapet** til spillemiddelfinansierte idrettsanlegg – anleggseier kan ikke være privat, fortjenestebasert aktør.

Med privat, fortjenestebasert aktør forstås her aktør som ikke selv kan søke om spillemidler.

- **Driften** av spillemiddelfinansiert idrettsanlegg – kan overføres fra eier til også privat, fortjenestebasert aktør, dog forutsatt at anleggseier skal disponere over bruk av anlegget for idrett og fysisk aktivitet.

Med drift forstås her alle oppgaver og rutiner som er nødvendige for at idrettsanlegget skal fungere som planlagt både funksjonelt, teknisk og økonomisk ("vaktmester-tjenester").

- **Bruken** av spillemiddelfinansiert idrettsanlegg – anleggseier har som hovedregel ikke adgang til å inngå bruksavtaler med privat, fortjenestebasert aktør.

Med bruk forstås her idrett og fysisk aktivitet som kan utøves i idrettsanlegget.

GRUNNLEGGENDE PRINSIPP i spillemiddelordningen/-bestemmelsene – hovedregel om bruk

- Det er et grunnleggende prinsipp at spillemidler ikke skal omdannes til fortjeneste for privat, fortjenestebasert aktør.

Dette innebærer at privat, fortjenestebasert aktør ikke kan søke om eller motta spillemidler eller eie spillemiddelfinansierte idrettsanlegg.

- Formålet med prinsippet er å sikre at fortjeneste fra å eie og bruke et spillemiddelfinansiert idrettsanlegg kommer anlegget til gode.

For anleggseier legger prinsippet begrensninger på adgangen til å bruke idrettsanlegget eller den delen av anlegget som har mottatt spillemidler.

- Altså lyder hovedregel: **Anleggseier har ikke adgang til å inngå bruksavtaler med private, fortjenestebasert aktører.**

Unntak fra hovedregel om bruk – relevante for svømmeanlegg

- Anleggseier kan fritt disponere over de deler av et idrettsanlegg som ikke har mottatt spillemidler.
- Anlegget kan leies/lånes ut for en kortere periode eller for avvikling av enkeltarrangementer av kortere varighet. Også til private, fortjenestebaserte aktører.
- Anlegget kan leies/lånes ut til private aktører som ikke er fortjenestebaserte, samt til private, fortjenestebaserte barnehager og private skoler, dvs. for henholdsvis barnas bruk av aktivitetsflater og elevenes bruk ifm. undervisning – på dagtid uten å komme i konflikt med idretten og den fysiske aktiviteten.
- I helt spesielle tilfeller kan departementet etter forutgående, skriftlig søknad gi dispensasjon fra hovedregelen (lite praksis).

Betydning for svømmeanlegg - typetilfeller

- Svømmeanleggseier kan ikke:
  - stille svømmeanlegget til privat, fortjenestebasert aktørs disponering over bruken av svømmeanlegget, men kan overføre driften av anlegget til slik aktør ("vaktmester").
  - inngå avtale med privat, fortjenestebasert aktør om bruk av svømmeanlegget,
    - f.eks. kan det ikke inngås avtale med en bedrift om at bedriftens ansatte kan bruke anlegget, enten det skal skje på særlige vilkår (reduert pris) eller ikke, men dette kan avtales med bedriftsidrettslaget om dets medlemmer.
    - f.eks. kan det ikke inngås avtale med et helsestudio og gi dets kunder ("medlemmer") adgang til redusert pris.
    - Unntatt herfra er, ref. unntakene, avtaler for en kortere periode eller for avvikling av enkeltarrangementer av kortere varighet.

Betydning for svømmeanlegg – typetilfeller, forts.

- Hva kan svømmeanleggseier gjøre med svømmeopplæring, herunder babysvømming?
  - Anleggseier kan:
    - drive opplæring selv/i egen regi.
    - la svømmeklubb drive opplæring.
    - ikke la privat, fortjenestebasert aktør drive opplæring, med mindre et av unntakene finner anvendelse eller at dispensasjon er gitt for slik aktør.

Konsekvens for svømmeanlegg i tilfelle brudd på bestemmelsene

- Mislighold og misligholdsbeføyelse
  - Dersom ett eller flere av kravene/vilkårene for eierskap, disposisjon, drift eller bruk misligholdes, kan Kulturdepartementet kreve tidligere utbetalt tilskudd tilbakebetalt.
  - Mao. er hel, eventuelt delvis, tilbakebetaling eneste sanksjonsmulighet for departementet.

Særlig og kort om statsstøttereguleringen ifm. drift av svømmeanlegg

- Kulturdepartementet er underkastet EØS-avtalens/lovens statsstøtteregulering, men forvalter det ikke, det gjør ESA /EFTA Surveillance Authority, dvs. EFTAs overvåkningsorgan som på eget initiativ eller som følge av klage fra "hvemsomhelst" kan ta sak til behandling og avgjørelse.
- **Statsstøtte.** *Art 61. 1. Med de unntak som er fastsatt i denne avtale, skal støtte gitt av EFs medlemsstater eller EFTA-statene eller støtte gitt av statsmidler i enhver form, som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, være uforenlig med denne avtales funksjon i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene.*
- Spillemidler er statsstøtte, og bruk av spillemiddelfinansierte idrettsanlegg kan være i strid med statsstøttereguleringen dersom bruken vrir eller truer med å vri konkurransen.
- Temaet er: Dersom det i spillemiddelfinansiert svømmeanlegg – eller tilstøtende spillemiddelfinansierte lokaler – åpnes for å drive treningssenter/helsestudio for alle, kan det etter omstendighetene hevdes at dette vrir eller truer med å vri konkurransen i forhold til andre, ikke-statsstøttede treningssentre/helsestudioer.
- Slik konkurranse må skje på like vilkår – markedsaktiviteter må utføres på markedsvilkår – subsidiering av fortjenestebasert aktør/kommersiell virksomhet er forbudt, gitt at alle statsstøttevilkårene er oppfylt.
- Klage kan komme, avgjørelse kan komme fra ESA om korreksjon av drift, eventuelt i siste instans med krav om tilbakebetaling av statsstøtten/spillemidlene.